

สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว
จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1
STATE AND GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ADMINISTRATION IN
KAO LIAO DISTRICT NAKHONSAWAN UNDER NAKHONSAWAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

รุจิรา วิริยะหิรัญไพบูลย์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว ปีการศึกษา 2557 จำนวน 159 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านการบริหารงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ย 4.12 และด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ย 3.94

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว ดังนี้ ด้านบริหารงานวิชาการ ควรดำเนินการพัฒนาตามแผนปฏิบัติงาน ติดตาม ตรวจสอบ หลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนตามนโยบายให้เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ด้านบริหารงานบุคคล การพัฒนางานด้านบุคคล ดำเนินการแต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้ตรงกับความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนา ความรู้ บุคลากรอยู่เสมอ ด้านบริหารงานทั่วไป มีการปรับปรุงทัศนสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา ประถมศึกษา การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

* นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น,
e-mail : Aungaing53@gmail.com

Abstract

This research aims to study the development and management of primary schools in the Kao Liao district, Nakhon Sawan primary educational service area office 1. Data were gathered from 159 school administrators and teachers of primary schools in the academic year 2014. Questionnaires were used to collect the opinions about state and problems of school administration in 4 aspects, they are academic administration, budget administration, personnel administration and general administration. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average and standard deviation. The results found that :

1) The overall of elementary school administration in Kao Liao district was at high level ($\bar{x} = 4.13$). The highest level was personnel administration ($\bar{x} = 4.30$), then the general administration ($\bar{x} = 4.17$), the budget administration ($\bar{x} = 4.12$) and the academic administration ($\bar{x} = 3.94$) respectively.

2) The approaches to develop the school administration in Kao Liao district were as follows: For academic administration, they should act, follow up, monitor and evaluate the performance according to their development plan. For the curriculum, it should be adapted to suit to the learner. For budget administration, it should have monitoring system to verify the budget and guarantee the accountability. For personnel administration, they should perform both human resources management and human resources development. And for general administration, they should adjust their school environment.

Keywords : Guidelines for development, Primary education, Primary school administration

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจ สมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สุพัตรา ประทุมคนารักษ์, 2552)

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในโลกยุคปัจจุบันส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ แต่ละประเทศจึงมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของมนุษย์ การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่ง คุณภาพของมนุษย์ในสิ่งที่มีบทบาทความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีทรัพยากรอันจำกัด หากแต่มีพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วทั้งนี้คุณภาพของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งโลกแห่งยุคในปัจจุบันนั้นได้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศไปอย่างรวดเร็ว แต่ละประเทศก็มีการปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทาย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทำให้ศักยภาพที่มีในตัวบุคคลนั้นได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถที่จะปรับตัวให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ในปัจจุบันการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก มีความรู้ความสามารถในขั้นพื้นฐานให้สามารถคงสภาพการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ (สมเดช สีแสง, 2546)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน นับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะการศึกษาในระดับนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้นโรงเรียนเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการกิจ

หลักของโรงเรียน คือ การบริหารการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและความต้องการของสังคม การบริหารโรงเรียนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของความสำเร็จดังกล่าว ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว พบสภาพของปัญหาที่มีในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการโรงเรียนที่แตกต่างกันจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ได้แตกต่างกัน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนอำเภอเก้าเลี้ยว 20 โรงเรียน ซึ่งมีผลการประเมิน 8 กลุ่มสาระที่ไม่ผ่านเกณฑ์ดังนี้ 1) กลุ่มสาระภาษาไทย ร้อยละ 65 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 2) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ร้อยละ 68 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 3) กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 72 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 4) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ร้อยละ 68 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 5) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 72 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 6) กลุ่มสาระสุขศึกษา ร้อยละ 68 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 7) กลุ่มสาระศิลปะ ร้อยละ 64 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ 8) กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ 64 ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนระดับประเทศ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเก้าเลี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 นั้นปรากฏว่ามี 3 โรงเรียนที่ผลการประเมินยังไม่รับรองและได้ทำการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขภายหลังให้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1, 2557)

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอเก้าเลี้ยวอยู่ในเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 และผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของบางโรงเรียนในอำเภอเก้าเลี้ยวมีผลการประเมินไม่ผ่านการรับรองของการประกันคุณภาพภายนอก (สมศ.)

จากสภาพปัญหาของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานโรงเรียนในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 1 โดยทำการศึกษางาน 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และผลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในรูปแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาข้อมูล เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและนำแบบสอบถามไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษาของแบบสอบถาม (Validity) โดยหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่า 0.80 หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องระหว่างสภาพการบริหารในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 159 คน จาก 21 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้

คะแนนระดับ 5	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนระดับ 4	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
คะแนนระดับ 3	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนระดับ 2	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
คะแนนระดับ 1	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และ ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นคว้าหาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายของระดับคะแนน โดยการใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. แนวทางการพัฒนาการบริหาร วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการสรุปความเรียงเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน 159 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็น การวิเคราะห์แจกแจงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยสภาพภาพการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

(N = 159)

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ	ผู้บริหาร	20	12.60
การปฏิบัติงาน	ครูผู้สอน	139	87.40
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	135	84.90
	ปริญญาโท	21	13.20
	ปริญญาเอก	3	1.90
ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	11	6.9
	5 ปี – 10 ปี	28	17.6
	11 ปี – 15 ปี	19	11.9
	มากกว่า 15 ปี	101	63.5
ภาพรวม		159	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนร้อยละ 87.4 ผู้บริหารร้อยละ 12.6 มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี ร้อยละ 84.9 ปริญญาโท ร้อยละ 13.2 และปริญญาเอก ร้อยละ 1.9 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 63.5 รองลงมา 5 ปี -10 ปี ร้อยละ 17.6 11 ปี – 15 ปี ร้อยละ 11.90 น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 6.9

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก้งเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการบริหารบุคคล ($\mu = 4.30$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.17$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.12$) ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการมีความเห็นน้อยที่สุด ($\mu = 3.94$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
ในภาพรวมรายด้าน

สภาพการบริหารงานโรงเรียน ประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.94	0.36	มาก
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.12	0.33	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.30	0.35	มาก
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.17	0.39	มาก
ภาพรวม	4.13	0.29	มาก

2.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการระดับมาก ($\mu = 3.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
ด้านการบริหารงานวิชาการ

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	3.90	0.45	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	3.93	0.35	มาก
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.09	0.52	มาก
4. การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.94	0.59	มาก
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.90	0.58	มาก
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.08	0.51	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว

จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
7. การจัดกระบวนการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.95	0.52	มาก
8. การดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.48	มาก
9. การจัดให้ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น	3.84	0.60	มาก
10. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.02	0.64	มาก
11. การนิเทศการศึกษางานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย	3.82	0.53	มาก
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.70	0.56	มาก
13. การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.98	0.50	มาก
14. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.09	0.47	มาก
ภาพรวม	3.94	0.36	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียน ด้านงานวิชาการ โดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.09 ได้แก่ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.70 ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานงบประมาณระดับมาก ($\mu = 4.12$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
ด้านการบริหารงานงบประมาณ

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
1. มีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้	4.13	0.43	มาก
2. จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการโดยเชื่อมโยงกับผลผลิต	4.10	0.39	มาก
3. การจัดทำคำขอรับงบประมาณ และกรอบประเมินการรายจ่ายระยะปานกลางเสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา	4.09	0.53	มาก
4. ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง	4.23	0.16	มาก
5. เก็บรักษาและเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.13	0.52	มาก
6. วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงาน	4.03	0.45	มาก
7. การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา	3.97	0.42	มาก
8. ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคาร	4.15	0.51	มาก
9. จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน	4.17	0.56	มาก
10. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การจัดซื้อจัดจ้าง	4.22	0.57	มาก
ภาพรวม	4.12	0.33	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนด้านงานงบประมาณโดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.22 ได้แก่ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.97 ได้แก่ การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.3 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคลระดับมาก ($\mu = 4.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
ด้านการบริหารงานบุคคล

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
1. จัดทำแผนอัตรากำลัง	4.13	0.44	มาก
2. แจ้งภาระงานตามมาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ก่อนมอบหมายงานและหน้าที่	4.09	0.44	มาก
3. เลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับผู้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	4.26	0.53	มาก
4. ดำเนินการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม	4.21	0.48	มาก
5. ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	4.44	0.51	มาก
6. ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังเกต ตรวจสอบ ดูแล ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย	4.45	0.52	มาก
7. ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.39	0.52	มาก
8. ดำเนินงานบริหารบุคคลด้วยหลักธรรมาภิบาล	4.34	0.47	มาก
9. ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.38	0.51	มาก
10. การรักษาวินัยและการออกจากราชการ	4.32	0.50	มาก
ภาพรวม	4.30	0.35	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียน ด้านงานบุคคลแยกตามรายข้อ โดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.45 ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังเกต ตรวจสอบ ดูแล ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ส่วนข้อที่

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.09 ได้แก่ แจ้งภาระงานตามมาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพก่อนมอบหมายงานและหน้าที่

2.4 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานทั่วไประดับมาก ($\mu = 4.17$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
ด้านการบริหารงานทั่วไป

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
1. ดำเนินการงานธุรการตามระเบียบที่กำหนดไว้โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า	4.28	0.57	มาก
2. จัดทำรายงานการประชุมและแจ้งมติที่ประชุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.30	0.51	มาก
3. ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา	4.21	0.58	มาก
4. กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.30	0.61	มาก
5. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและคุณภาพ	4.19	0.47	มาก
6. บำรุง ดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.35	0.49	มาก
7. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียนและนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	0.56	มาก
8. ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	4.10	0.56	มาก
9. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.17	0.43	มาก
10. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.13	0.62	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ) ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานทั่วไป

สภาพการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับ การปฏิบัติ		ความหมาย
	μ	σ	
11.สร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย	3.93	0.49	มาก
12.ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร แก่สาธารณชนตามศักยภาพของสถานศึกษา	4.02	0.50	มาก
13.ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป	4.23	0.58	มาก
14.จัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน	4.16	0.53	มาก
15.งานบริการสาธารณะ	4.18	0.56	มาก
ภาพรวม	4.17	0.39	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนด้านงานงบประมาณโดยรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.35 ได้แก่ บำรุง ดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.93 ได้แก่ สร้างกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งสรุปเป็นภาพรวม ดังนี้

3.1 ด้านบริหารงานวิชาการ มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนควรดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนควรมีการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย ความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดเป้าหมายหลักสูตร และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นหลัก และไม่ควรปรับเปลี่ยนบ่อย ๆ จะทำให้ส่งผลต่อครูผู้สอนให้เกิดความสับสน ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการสอน ควรมีการส่งเสริมงานด้านวิชาการให้บุคลากรทางการศึกษามีการอบรม พัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ส่งเสริมทางด้านการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนควรดำเนินการแต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการเงินให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีความโปร่งใส ไม่คลุมเครือ ตรวจสอบได้ การดำเนินการตามแผนพัฒนาโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ควรมีการตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ การจัดทำหลักฐานการเบิกจ่าย

การเก็บรักษาเงินสดในมือ มีการแจ้งรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบ และมีการดำเนินการใช้งบประมาณอย่างประหยัด ด้วยวิธีการประยุกต์ใช้พัสดุเก่านำมาปรับปรุง พัฒนาให้ใช้ได้ดีกว่าเดิม

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนควรมีการวางแผนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนางานด้านบุคคลโรงเรียนควรดำเนินการแต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้ตรงกับความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้บุคลากรอยู่เสมอ มีการสรรหาบุคลากรให้เพียงพอไม่ควรให้ครูทำหน้าที่อื่นนอกจากการสอน และการบริหารงานบุคคลควรมีแบบอย่างที่ดี ให้ขวัญกำลังใจกับบุคลากรที่เป็นแบบอย่าง

3.4 ด้านบริหารงานทั่วไป มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนควรดำเนินการแต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ดำเนินงานธุรการตามระเบียบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักการทำงานที่ความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด คุ่มค่า การปรับปรุงทัศนียภาพ สภาพแวดล้อม ให้มีความสะอาดร่มรื่น สวยงาม และรักษาให้คงอยู่ตลอดไป การจัดกิจกรรมตามนโยบาย แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน และควรจัดระเบียบการดำเนินงานธุรการให้เสร็จทันกับเวลางาน

การอภิปรายผลและสรุป

จากการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน ตามขอบข่ายและภาระงานมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผลการประเมินภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีกระบวนการที่ปฏิบัติตามหลักการ และถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยวมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา อบรมจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล นำผลมาพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอให้ได้มาตรฐาน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยวมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการวางแผนการปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผลการประเมินภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การตรวจสอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประถมในอำเภอเก้าเลี้ยวได้รับปัจจัยสนับสนุนในการบริหารงบประมาณโรงเรียนแตกต่างกัน สืบเนื่องจากหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินอุดหนุนและงบประมาณการบริหารจัดการ ซึ่งพิจารณาจากจำนวนนักเรียนมีความแตกต่างกัน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผลการประเมินภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังเกต ตรวจสอบ ดูแล ป้องกันมิให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนประเมินในอำเภอเก้าเลี้ยวมีการกำกับดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ให้มีขวัญกำลังใจดีทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการประเมินภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การบำรุง ดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประเมินในอำเภอเก้าเลี้ยวมีการพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีผลทำให้บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับผู้เรียน และบุคลากรครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านบริหารงานวิชาการ คือ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาความร่วมมือจากเครือข่ายกับชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม งานวิชาทักษะความสามารถของนักเรียน การปฐมนิเทศนักเรียนเปิดและปิดภาคเรียน การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน

2. ด้านบริหารงานงบประมาณ คือ การจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการโครงการระดมทุนทรัพย์ หารายได้เข้าสู่โรงเรียน จัดทำโครงการสหกรณ์โรงเรียน การจัดทำผ้าป่าการศึกษา

3. ด้านบริหารงานบุคคล คือ การแจ้งภาระงานตามมาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพก่อนมอบหมายงานและหน้าที่ ดังนั้นผู้บริหารควรแต่งตั้งและมีคำสั่งการปฏิบัติงานในหน้าที่ของแต่ละบุคคลให้ทราบก่อนมอบหมายงาน

4. ด้านบริหารงานทั่วไป คือ การสร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดทำเว็บไซต์ แผ่นพับ การเยี่ยมบ้านนักเรียนผู้ปกครองและเข้าร่วมการประชุมประชาคมของชุมชน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร กิจกรรม และการดำเนินงานของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมเดช สีแสง. (2546). *คู่มือบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ฉบับสรุป*. นครสวรรค์: หจก.ริมปิงการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (2557). *แผนปฏิบัติงาน*. นครสวรรค์: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพัตรา ปทุมคนารักษ์. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอทับปุด เขตพื้นที่การศึกษา พังงา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).